

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht - Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Slidrecht - Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE KONING DER VERSCHRIKKING

VERSLONDEN DOOR DE VORST DES LEVENS

„De dood is verslonden tot overwinning”

1 Cor. 25 : 54b

1 Corinthe 15 is het heerlijk overwinningslied over de dood. Ons tekstwoord spreekt van de dood. De laatste vijand die teniet gedaan wordt, is de dood. De dood wordt genoemd: „De koning der verschrikking”. Men siddert dus voor hem. Een koning heeft macht. Ja, hij is een machtig vorst. Er is niet één mens, die ontkomt aan de machtige greep van de dood. Hij doorwandelt, als een maaier met een scherpe zeis, het halmenveld der mensheid. Hij is de overwinnaar van alle leeftijden. Als God hem naar ons zendt, neemt hij zijn prooi en vraagt niet: „Hoe oud zijt gij?” Hij ontziet niemand. Hij maait zuigelingen, kinderen, knapen en meisjes, zonen en dochters, mannen en vrouwen, grijsaards weg. De dood is onomkoopbaar en onverbiddebaar. Hij verslindt ieder mens. Allen liggen in zijn machtige greep, allen worden wij eens door hem neergeveld!

Hoe komt de dood toch in het leven van de mens? Hoe komt het, dat wij allen de dood zijn onderworpen? Is dit Gods schuld of des mensen schuld? Schiep God oorspronkelijk de mens om te sterven of om te leven? Het laatste! De dood behoort feitelijk niet bij onze natuur. In het paradijs was geen dood, geen graf. De mens was geschapen om te leven. Hij zou in de weg van gehoorzaamheid aan God, in het proefgebed, komen tot het eeuwig zalig leven met God. „Doe dat, en gij zult leven”. Doch de mens deed niet wat God in gehoorzaamheid van hem vroeg, maar vertrad het gebod Gods, deed wat hij niet mocht doen. Zo kwam de dood binnen als de bezoldiging op de zonde. „Want terwijl de dood door één mens is” (vers 21a). Ja, nu is de dood tot alle mensen doorgedaan. Het is nu de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. De zonde is de prikkel des doods en de kracht der zonde is de wet. Mocht dit meer verstaan worden, dat in de zonde de oorzaak van de dood ligt. De dood behoorde er niet te zijn. Deze is er door de zonde. Dat is onze eigen schuld en schande. Allen hebben in Adam gezondigd. De dood is 'n machtig koning, een koning der verschrikking, al willen velen ook grootspreken, dat zij de dood niet vrezen.

Is dan de gang des doods een onafgebroken triomftocht, waar geen stuiten aan is? Neen, maar dan zegt de tekst zo heerlijk als een jubellied: „De dood is verslonden tot overwinning”. Dan rijst vanzelf hier de vraag: „Door wie?” Neen, dit hebben wij niet aan onszelf te danken. Dan moest er staan: „De dood blijft heersen eeuwig over alle mensen”. Dat de dood verslonden is tot overwinning, is door de zielearbeid van Christus. Hier is een grote strijd gestreden tussen deze beide koningen, namelijk „Koning-dood” en „Koning-Jezus”. De dood heeft, in figuurlijke taal gesproken, moeten

aarzelen, toen hij naderde tot de middelste Kruiseling. Daar stond hij toch tegenover de tweede Adam. Deze was in Zichzelf niet des doods schuldig. En toch, Hij is zonde gemaakt voor Zijn volk. Zo velt de dood óók Hem neder. Jezus heeft de dood in volle werkelijkheid doorleefd. De dood kwam tot Hem als koning der verschrikking, als een vijand in al de zin des woords. Christus heeft de dood tot Zich zien naderen als scherprechter Gods. Wat heeft Hij de onnatuur der bezoldiging der zonde verstaan, ook het recht Gods erin ontmoet.

Want, de dood der zondaars is Gods recht. Hij smaakte ál Gods heilig ongenóegen erin.

Hier ligt het rijke: Christus is borgtachtelijk gestorven, in de plaats van Zijn volk, hun ten nutte”. Helder bewust, met klaar inzicht van dit schrikkelijk gebeuren, heeft Hij de doods Jordaan betreden.

Doch heerlijk! Is de dood een machtig koning, Christus, de Koning der Kerk, kon deze vijand aan. Hij verslaat hem in eigen vesting. Hij doodt de dood door Zijn sterven. Christus heeft de dood ten volle doorsterven. Hij heeft alles uit- en doorsterven, wat te sterven was. Nu triumfeert het leven. Hij heeft de kluisters van dood en graf gebroken en afgeschud. Hij heeft de vijand de voet op de nek gezet en Zich voor alle eeuwigheid aan zijn macht ontworsteld. Hij leeft en sterft niet meer. Hij is niet alleen de dood doorsterven, doch heeft hem ook overwonnen. De dood is verslonden. Dus niet alleen gedood. Doch de dood is geheel weg in Zijn drievoudige betekenis. Dat predikt zo heerlijk Pasen! Het graf ligt met Pasen open. De steen is afgewenteld. Onze tekst is een triumflied na Pasen.

O, mocht de levendgemaakte ziel, die nog dikwijls in haar doodsbenauwing schreit, eens zien, dat het graf open ligt. Nu zal Hij het volk, dat de Vader Hem gaf, weder tot de Vader brengen. Hij voert het op uit de doods-Jordaan naar het eeuwig Jeruzalem, waar geen dood, geen rouw en smart meer zal zijn. Zeker, hier kan nog niet ten volle gezegd, dat de dood niet meer heerst. Doch straks, op de nieuwe aarde, zal geen sterven meer onder de mensen wezen. Daar is de dood gans weggenomen en teniet gedaan.

Voor wie nu? Voor Zijn volk! Die wederbaart Hij door Geest en Woord. Die worden niet eerst bekend gemaakt met opstanding, doch met hun schuld en dood, dood vooral van binnen, met name de geestelijke dood. Zij worden daar zo mee bekend gemaakt, dat zij Gods recht en oordeel leren liefkrijgen. Ja, Gods kind kent de benauwingen van de dood. Ja, Gods kind leert verstaan, dat sterven STERVEN is. Gods kind ziet in dat sterven van de tijdelijke dood, een gericht als uit de geestelijke dood voortgekomen. En dat grijpt hem het meest aan. Hij leert onder deze dingen wegsmelten in droefheid en ziele-rouw. Dan wordt niet in de eerste plaats de dood, doch de oorzaak van de dood, n.l. de zonde, reden tot

Zeker, dan leert hij, dat sterven schande is. Doch, wee hem, dat hij God beleedigd heeft met zijn zonde. En dat God daarom naar recht het oordeel des doods

VAN DE ADMINISTRATIE

Als u dit mag lezen, staan wij aan de vooravond van onze 1ste Ontmoetingsdag in 1977, voorzover U „Bewaar het Pand” op vrijdag ontvangt. Uit het noorden van het land bereikt mij wel eens het bericht, dat zij soms op de 4de dag na de verschijning ons blad pas ontvangen tot hun spijt. De oorzaak ligt m.i. alleen bij de P.T.T., doch des niet tegenstaande, is dit een grote teleurstelling voor de betrokkenen. D.V. een volgende maal hopen wij weer bemoedigend nieuws te mogen doorgeven, want de Ontmoetingsdagen zijn voor de Administratie ook zeer belangrijk. Zij die verhinderd zijn of waren, de grote dag in Slidrecht mee te maken, willen wij bij deze opwekken, in gebed en gave ons niet te vergeten, opdat de uitgave van ons blad ongehinderd voortgang hebben mag. Vooral de laatste weken mogen wij berichten ontvangen, dat het lezen van „Bewaar het Pand” niet ongezegd is. Laat dit ook tot bemoediging zijn van hen, die de onderscheiden bijdragen daaraan leveren. Ook ditmaal mogen wij melding maken van een 6-tal nieuwe abonnees, terwijl f 131,50 extra ontvangen werd, daarvoor onze hartelijke dank. D.V. tot een volgende maal onder van de Administratie, en tot morgen in Slidrecht, waar wij weer vele oude bekenden hopen te ontmoeten.

Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 704350.

v. d. L.

aan hem voltrekken moet. Dan leert hij zien, dat de eeuwige dood rechtvaardig door hem is verdiend. Dit is hem daarom zo verschrikkelijk, omdat hij dan eeuwig van God gescheiden zou moeten zijn en wel rechtvaardig.

O, dat missen van God, wordt hem eeri-smart, een diep doorleefde en beleefde smart. Hij kan alleen weer getroost zijn, als hij God weer terug krijgt tot zijn deel. Hij moet een gerechtigheid hebben, waarin hij voor God kan bestaan. Voor zulk een mens wordt de Borg Jezus noodzakelijk, die de dood in de dood heeft weggenomen. Hij moet dus zulk een Borg hebben Die door Zijn dood aan God voldoening heeft gebracht en de scheiding heeft opgeheven. En die Borg is er! Die heeft dit alles verworven!

Zalig, die door het geloof nu aan Hem deel krijgt. Die Hem als zijn Doodsvrinder leert kennen. Daar Christus gestorven is voor zijn zonde, is Hij ook opgewekt om zijn rechtvaardigmaking.

Gij, die dit kent bij bevinding, vrees dan niet. Want de Opgestane heeft de poort des eeuwigen levens weer ontsloten. En dit, om nooit meer te kunnen toevallen. De dood kan Gods kinderen geen kwaad meer doen, al kunnen zij het nog vaak zeer moeilijk hebben, denkende aan de stervensure. Wel moeten zij door de dood heen. Doch de dood is voor hen een doorgangspoort tot het eeuwige leven geworden. De dood is voor Gods kind verslonden tot overwinning. Zo komt al Gods gekochte volk er veilig door! Zij bereiken allen de blinkende stad der eeuwige heerlijkheid.

Kind Gods, is het geloofsoog heden daarvoor ontsloten? Zij worden van sterven beter. Dan leven tot in eeuwigheid. Dat verwierf Christus in zware strijd. Ook voor u? Kunt gij de dood, ja God ontmoeten? Zal dan de dood als uw laatste vijand u moeten loslaten en u brengen naar het land der eeuwige rust? Is het wel met u, als de dood vandaan nog komt? Ja, is de dood voor u verslonden? Of zult gij dan eeuwig zijn prooi zijn?

Wijlen Ds. J. van Doorn.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

Zondag 19

Het was de grote Priesterkoning beloofd, gesteld te zullen worden aan des Vaders rechterhand. David kan het niet nalaten er van te zingen, daar hij er door de Heilige Geest toe aangedreven werd, dit woord op te tekenen: "De Heere heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten." En dat met de scepter van Zijn sterkte, waarvoor de vijanden moeten bukken en Zijn liefhebbers mogen buigen in diepe verootmoediging door de bedauwing van Zijn Geest. Wat hen zeer gewillig doet zijn op de dag van Zijn heilkracht. En deze plaats heeft de verheerlijkte Priesterkoning van de Vader ontvangen, daar het offer der verzoening door Hem was opgebracht bij de overwinning die door Hem behaald werd. Wie boetvaardig staat aan Gods linkerhand met de bekentenisse eeuwige dood verdiend te hebben, wordt door de gerechtigheid van deze gezegende Priesterkoning geplaatst aan des Vaders rechterhand, want Hij is de verheerlijkte en dierbare Voorspraak voor ellendige zondaren die in zichzelf geen pleitgrond hebben, tot zaligheid.

Christus is daarom ten hemel gevaren, opdat Hij het zou bewijzen het Hoofd van Zijn Christelijke kerk te zijn, door Hetwelk de Vader alle dingen regeert. "Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt en Hem heeft gezet tot Zijn rechterhand in de hemel, ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en alle naam die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomstende." Wat ons tot lichtpunt geschonken is in deze duistere wereld. Opdat wij, door kinderlijk te mogen leven in dat dierbare licht van de Zon der gerechtigheid, kinderen des lichts bevonden zouden worden. Opdat anderen er door getrokken zouden worden uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht.

Het is niet alleen goed doch ook noodzakelijk, te leren zien op de nuttigheid die ons gebracht wordt door deze heerlijkheid van het Hoofd Christus, om er ontvankelijk voor te worden en te zoeken met een biddend hart. En wel eerstelijk: Dat Hij door Zijn Heilige Geest in ons, Zijn lidmaten, de hemelse gaven uitgiet: Wat ons wijst op de overvloed van Zijn genade en de mildadigheid van Zijn bediening, waaraan de armen van geest steeds meer behoefte krijgen. Om zo uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade. Het is door het ontgrondende en ontdekkende werk van de genade Zijns Geestes, dat het hart steeds meer behoefte, en zelfs een innig verlangen bekomt naar de bediening van Zijn genade, en dat, tot onderwijzing, beleving en volharding in het geloof. Als de Heere Jezus tot ons spreekt van de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Zijn naam, dan voegt Hij er zelfs aan toe: "Die zal u alles leren en zal u indachtig maken alles wat Ik gezegd heb." En daar wij zo vergeetachtig zijn omtrent de beleving van geestelijke zaken, meent men wel eens daarin onschuldig te zijn, wat de zorgeloosheid dan in de hand werkt. Wat in de dag des gericht niet zal kunnen dienen tot verontschuldiging. Want Christus heeft ons het Woord des Geestes achter gelaten tot de indachtmaking van hetgeen gekend en beleefd moet worden tot zaligheid. Wie op

reis moet, gaat met zorgvuldigheid te werk om niets te vergeten en hoeveel te meer moest het hart dan wel gesteld zijn op de indachtmakende werkingen door de Geest van Christus, tot voorbereiding omtrent Zijn komst op de wolken des hemels. Want Hem kennende, betaamt het ons heilbegerig uit te zien naar Zijn komst. En staande aan des Vaders rechterhand wordt het ons door Hem toegeroepen: Ziet Ik kom haastelijk en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden gelijk zijn werk zal zijn."

Aan het uitgieten van die hemelse gaven, tot nut der kerk, verbindt de verhoogde Zaligmaker ook Zijn macht, om haar tegen alle vijanden te beschutten en te bewaren. Om zo door Zijn kracht te volharden in het geloof, en met de beleving van de kinderlijke afhankelijkheid, tot verkrijging van de zaligheid die door Hem beloofd is. Waartoe de door God gekroonde Zaligmaker dan ook wandelt tussen de zeven gouden kandelaars, opdat de poorten der hel Zijn gemeente niet zouden overweldigen.

En nu wordt ons gevraagd, naar de troost die is in de wederkomst van Christus, om te verdelen de levenden en de doden. Of is het voor ons nog een zaak van verschrikking, door niet te weten wat het is vervuld te zijn met de liefde van Christus? Het liefhebben van de Heere Jezus Christus is de kern der zaak waarom het gaat bij Zijn komst ten gerichte. Want die Hem niet liefheeft "die zij een vervloeking; Maranatha." Een woord dat de zondaar alle hoop en verwachting ontnemt voor de eeuwigheid zo hij nog voortleeft in zijn onbekeerlijkheid en blijft leven. Hiermee wordt het ons op het hart gebonden als de liefde van Christus gemist wordt, dat wij met al onze troost die wij zoeken in de godsdienst niet kunnen bestaan. Het baat niet al heeft men de Heere Jezus lief met wat vertoon en we denken daarmee te kunnen bestaan voor de eeuwigheid. Want daar is in dat vertoon voor de Heere niet de minste verwachting voor u. Wat ons doet denken aan de vrouw, die zich wenende bevond aan de voeten van de Heere Jezus, welke een zondares was, met een albaste fles de Meester te zalven. En op deze vrouw was het oog van de Heere Jezus met ontferming geslagen, want haar hart was er door getroffen en getrokken naar Zijn voeten. Wat ons blijkt uit haar werkzaamheden. Al wenende maakte zij Zijn voeten nat met haar tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd en kuste Zijn voeten en zalfde ze met zalf. Wat Simon de Farizeër niet kon verdragen daar zij een zondares was en dat de Heere Jezus zulks toeliet, waarmee het hem, zo dacht hij, ten volle duidelijk was geworden, dat de Heere Jezus geen profeet was, daar Hij dat niet kwam verbieden, door haar in dat werk te veroordelen. Want Simon dacht in diepe onkunde, dat de Heere Jezus voor brave mensen was gekomen zoals hij meende te zijn.

Maar deze vrouw kwam al wenende over haar zonde tot de Heere Jezus, om door Zijn vergevende liefde met God verzoend te mogen worden. Want zij had Hem lief, innig lief in Zijn ontfermende en vergevende liefde, waarom zij Hem kuste en zalfde. Met deze innige en sprekende werkzaamheden mocht zij haar bedroefde ziel uitstorten voor de Heere, Die wist waar het haar om te doen was. Maar Simon veroordeelde haar, heeft haar met het zwaard van zijn vijandschap als in het hart gestoken, want hij werd met al

zijn godsdienstigheid door de Meester veroordeeld.

Maar deze zielsbedroefde vrouw had in haar vervolging door Simon het oog op de Heere Jezus gevestigd met een opgericht hoofd en dat is de vrijmoedigheid van het geloof, dat door de liefde werkt. Een door zulke mensen wordt de Heere Jezus heilbegerig verwacht op de wolken des hemels.

De vrijmoedigheid om in alle droefenis en vervolging het oog tot de Heere Jezus op te heffen, is in Zijn ontfermende en verdienende liefde. Dus niet in 't minst in de waardigheid van het geloof of in de gesteldheid van het gemoed, maar alleen in de borggerechtigheid van Christus. Want Hij heeft, zegt het geloof, Zich tevoren om mijnentwil voor Gods gericht gesteld en al de vloek van mij weggenomen. En van die vergevende liefde mocht de vrouw aan de voeten des Heeren in haar toevluchtnemend geloof al iets smaken. Want hoe had anders de vergevende liefde die zij mocht aanschouwen in de Heere Jezus met haar toevluchtnemend geloof, haar al zo dierbaar kunnen zijn. Zij werd door het smaken van Gods goedertierenheid tot bekering al tot Hem getrokken. En tot spijt van de vijanden zeide de Heere Jezus tot haar: "Uw zonden zijn u vergeven." Een troostwoord dat Hij deed zinken in haar hart en nog kwam te bevestigen met dit woord: "Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede."

Hoe eenvoudig is het werk der genade, dat het hart zo innig aan de Heere verbindt. En nu zal de Heere de twistzaak Zijn volks twisten. Waarom zij Hem tot een Rechter uit de hemel verwachten, die dan al Zijn en mijn vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen, maar mij met alle uitverkorenen tot Zich in de hemelse blijdschap en heerlijkheid nemen zal. "En de Heere Heere zal de tranen van alle aangezichten afwassen, en Hij zal de smaadheid Zijn volks van de ganse aarde wegnemen; want de Heere heeft het gesproken."

Voor Henoch stond het onomstotelijk vast dat de Heere eenmaal ten gerichte zou komen. "Ziet," zeide hij, "de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen." Want hij sprak uit de beleving van zijn hart. Wij zullen Hem ontmoeten zoals wij nu leven. En zo ligt het in het hart dat leeft met de Heere, daar Hij het hart dierbaar en onmisbaar is. Daarom moet dat de proefsteen zijn van ons innerlijk leven, want "de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de beloften des tegenwoordige en des toekomstende levens."

Soest.

R. Kok.

ONTMOETINGS-DAG TE SLIEDRECHT

D.V. hopen we zaterdag 16 april a.s. weer een ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand" te houden. De plaats van samenkomst is het gebouw van de Chr. Gereformeerde kerk van Sliedrecht-centrum, dat intussen in de loop der jaren al aan velen in den lande bekend is geworden.

Het programma ziet er als volgt uit:

MORGENSAMENKOMST, aanvang half 11:

Opening: Ds. G. Blom;
Spreker: Ds. M. Vlietstra;
Slotwoord: Ds. H. van Leeuwen.

PAUZE

MIDDAGSAMENKOMST, aanvang 2 uur:

Opening: Ds. G. Hamstra;
Spreker: Ds. H. C. van der Ent;
Sluiting: Ds. G. Bouw.

Voor verdere gegevens verwijzen we naar het vorige nummer.

Het is de bedoeling de ontmoetingsdag om ongeveer 4 uur te sluiten. Dan kunnen ook de bezoekers uit het noorden van het land weer tijdig de weg naar huis ondernemen.

Br. J. van Heteren schreef het volgende, waarvan de bezoekers goede nota moeten nemen:

Door mij is met de gemeente-politie gesproken over de regeling op de ontmoetingsdag D.V. zaterdag 16 april.

Voor **auto's** komende van de Rijksweg van beide richtingen wordt gereden tot de stoplichten op de Stationsweg. Daar zal het bekende bord: „Bezoekers Ontmoetingsdag” geplaatst zijn, met heenwijzing **rechts**, daarna **1e straat links**. Daar is parkeerruimte. Lopende van daar komt men op de Stationsweg, loopt over voetgangerszebrapad, richting Kerkbuurt links. Het is **verboden auto's te parkeren of in te rijden** van 10 uur v.m. tot 4 uur n.m. in de Kerkbuurt.

Autobussen rijden voorbij het stoplicht recht door de Stationsweg op en kunnen **vóór** 10 uur de Kerkbuurt inrijden en weer parkeren naast Modemagazijn van Beusekom, waarna men na 4 uur weer kan instappen. Bussen, die na 10 uur aankomen, kunnen vanaf de Stationsweg recht door rijden tot de 2de straat links (Middeldiepstraat) en vinden bij de Brandweerkazerne parkeerruimte. Verder lopen langs toepad tot de Kerkbuurt en dan linksom.

Voor de **treinreizigers** zal een bus gereedstaan om 10 uur v.m. Deze brengt u ten noorden van de Kerkbuurt, waar u toepad vindt tegenover het kerkgebouw. Na de middagsamenkomst zal de bus direkt na 4 uur bij het kerkgebouw gereedstaan voor instappen voor de trein van 4.30 uur n.m.

We zijn br. Van Heteren dankbaar voor zijn bemoeienissen in deze.

Het is de bedoeling, dat er weer gezorgd wordt voor koffie en frisdrank. Deze wordt weer gratis beschikbaar gesteld in het vertrouwen, dat de onkosten uit de opbrengst van de collecten in de beide samenkomsten kunnen worden bestreden.

We hopen, dat weer vele bezoekers het ruime kerkgebouw zullen bezetten en bovenal dat we elkaar weer in Gods gunst mogen ontmoeten.

B.

N.B.

Het bovenstaande hebben we al eerder in ons blad een plaats gegeven. We nemen het hier weer op in dit nummer, dat een paar dagen **vóór** de ontmoetingsdag verschijnt. Als een laatste herinnering en opwekking op D.V. aanstaande zaterdag naar Sliedrecht te gaan. We voegen hier nog iets aan toe. Evenals vroegere jaren zal de zendingscommissie van Sliedrecht-centrum weer met een boekenstand aanwezig zijn. Er zijn altijd veel goede boeken aan te bieden. Men kan er te kust en te keur.

Van die gelegenheid willen wij gebruik maken om aandacht te vragen voor het boekje **JEUGDLEVEN IN BIJBELS LICHT**. Dit is enige jaren geleden uitgegeven door De Banier. Daarin zijn opgenomen bijdragen van de predikanten Snee, Tanis, Blom, Van der Ent, Slagboom, Kok Sr, Van Leeuwen en Baan. Verschillende kerkeraden hebben dit boekje uitgereikt aan jonge mensen, die belijdenis des geloofs aflegden, waar het heel geschikt voor is. Er zijn kerkeraden, die nog exemplaren van dit boekje in voorraad hebben. Het is dus te verwachten, dat nog meer jonge mensen dit boekje zullen ontvangen als een herinnering aan hun openbare belijdenis. Maar buiten hen zijn er nog zo heel velen, die dit boekje niet hebben noch op die wijze zullen krijgen. Voor hen met name is dit bericht bedoeld. We zullen er voor zorgen, dat er een voldoende aantal bij of op de boeken-tafel aanwezig is en dan kan ieder belangstellende er zich een of meer exemplaren anschaffen. Een prijs van f 10,- per exemplaar

is toch niet te hoog in een tijd waarin gelijksoortige werkjes bij nieuwe uitgave hoger in prijs uitkomen. Nu, we hopen van harte, dat we elkaar aanstaande zaterdag weer in groten getale in Sliedrecht mogen ontmoeten en dat het onder de zegen des Heeren een goede dag mag worden.

B.

NAAR DE KATECHISATIE

VAN DE VOLEINDING

a. des mensen voortbestaan na de dood. (2)

Tegenover de dwalingen ten opzichte van het voortbestaan van de mens na de dood, stelt de Bijbel overduidelijk in het licht, dat er geen sprake is van een z.g. tussenstaat of van een vernietiging van de goddelozen, omdat de dood geen „vernietiging” van bestaan is, maar een voortbestaan is van de mens, doch ten verduidelijking. Een en ander bespraken we in de vorige les. Nog deze opmerking: na de val van een deel der engelen zijn die gevallen engelen niet vernietigd, maar duivelen geworden.

De Jehovah-getuigen beroepen zich ten aanzien van de vernietiging der goddelozen wel op de tekst: „De ziel die zondigt, zal sterven”. Maar men vergeet de betekenis hier van het woord „ziel”. Hiermee wordt de „gehele mens” bedoeld, naar de betekenis van het grondwoord.

Zo laat de Bijbel ook zien, dat er geen „vagevuur” is, geen „tussentoestand” van de Oud-Testamentische gelovigen **vóór** Christus komt op aarde, ook geen z.g. „hades” als een soort onderwereld of dodenrijk. Wel spreekt de Schrift van de „staat des doods”, het vreselijke karakter van de dood als vloek der zonde.

Op verschillende plaatsen spreekt het Oude Testament van de heerlijkheid der vromen na dit leven. Zo o.m. vele psalmen. Denk bijvoorbeeld aan psalm 73: 24: „Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen”. En aan Psalm 49:16: „Maar God zal mijn ziel van het geweld des grafs verlossen, want Hij zal mij opnemen”. Jacob riep op zijn sterfbed uit: „Op Uwe zaligheid wacht ik, o Heere!” En Prediker 12:5 zegt: „Want de mens gaat naar zijn eeuwig huis”.

Het NIEUWE TESTAMENT laat duidelijk zien, dat er is een tweërlei lot, dat de zielen der mensen wacht: een eeuwig verderf of een eeuwig zaligheid. Matth. 25:46: „En dezen zullen gaan in de eeuwig pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwig leven”. En dat er na het sterven **terstond** een ingaan is in de eeuwig pijn of in een eeuwig zaligheid blijkt in de gelijkenis van de „rijke man en de arme Lazarus”. De rijke man, die zijn ogen opsloeg in de hel en Lazarus wiens ziel gedragen werd in Abraham's schoot. Nu zegt men wel: dit is slechts een gelijkenis. Maar dat waren geen onwezenlijke voorstellingen, doch voorbeelden, die de Heere Jezus ontleende aan de werkelijkheden van het dagelijks leven en dus ook aan werkelijkheden zoals die plaats hebben na de dood.

Verder is een duidelijk bewijs van een **terstond** intreden van de zaligheid van Gods kinderen: Jezus' toezegging aan de moordenaar op het kruis: „Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn”. Men wil wel ontkennen, dat dit kruiswoord zou slaan op een **terstond** ingaan in het paradijs, doordat men de komma verplaatst en dan leest: „Heden zeg Ik u ” enz. Maar dat is een willekeurig verzinsel.

Zullen we nog verder moeten wijzen op tal van uitspraken in het Nieuwe Testament over deze feiten? Over Stefanus' sterven en over Paulus' verlangen, om liever ontbonden te worden en met Christus te zijn? Over Johannes op Patmos, die de schare zag staan **vóór** de troon Gods? Ook de Heidelbergse Katechismus bevestigt klaar de Schriftgegevens over het onmiddellijk intreden van de zaligheid bij sterven van Gods kinderen en wel in antwoord van vraag 57: „Dat niet alleen mijn ziel na dit leven van stonden aan tot Christus, haar Hoofd, zal opgenomen worden”. En bij vraag 58: „Dat, nademaal ik nu het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel, ik na dit leven volkomen zaligheid bezitten zal”.

Ook alle gereformeerde belijdenisgeschriften stemmen in dit punt met elkaar overeen.

We willen nog even stilstaan bij de vraag, of er bij het genieten van de eeuwige zaligheid een **HERKENNEN** zal zijn van elkander onder de gezaligden.

Nu is het niet mogelijk ook maar enige voorstelling te maken van het feit, hoe het hemellevens door Gods kinderen beleefd wordt ten opzichte van een „elkander kennen”. Zeker is, dat er geen aardse, vleselijke banden zullen zijn, zoals bijvoorbeeld tussen ouders en kinderen, tussen man en vrouw. Er is geen gezinsverband meer. De Bijbel geeft dat duidelijk aan.

Anderzijds is er toch een gemeenschapsleven in de hemel tussen de gezaligden. Want de „geestelijke” banden, die hier tussen Gods kinderen gelegd worden, zijn immers banden die **nooit** verbroken worden. Als zodanig zal er een kennen zijn van elkander in de gemeenschap met Christus als een gemeenschap der liefde. Want, zo schrijft de apostel, de **liefde blijft**.

We lezen ook in de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus: „En het geschiedde, dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in Abraham's schoot”.

Zou er ook niet indirect in opgesloten liggen een herkennen van elkander ten opzichte van die geestelijke gemeenschap der liefde, in wat we lezen in Mattheus 8:11: „Doch Ik zeg u, dat velen zullen komen van Oosten en Westen en zullen met Abraham en Izak en Jacob aanzitten in het Koninkrijk der hemelen”.

Zal er bij de gezaligden in de hemel een **medeleven** zijn met de kerk hier op aarde? Rome beweert van wel. Zij brengt dit tot uiting in haar „heiligenverering” en in de voorbede van de „heilig-verklaarden”, bijzonder van Maria. We lezen echter duidelijk in Jesaja 63:16: „Want Abraham weet van ons niet”. Het zou toch ook zeker de vreugde der gezaligden temperen, wanneer er een medeweten bij hen zou zijn van de strijdende kerk op aarde, want dan zou dat medeweten ook gelden van de moeite en strijd der kerk.

Nog even terugkomend op de vraag over het weerzien en herkennen van de gezaligden in de hemel, zullen vanzelf vragen overblijven, die niet kunnen opgelost worden. Dat geldt ook van de zaligheid bij de wederopstanding der gelovigen met een verheerlijkt lichaam, waarbij buik en spijszenuwen teniet gedaan worden, zoals er staat.

Het zal echter wel zijn: „Hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben”. (1 Kor. 2:9).

Het zal echter voor ons allen de grote levensvraag moeten zijn of worden: waar zult gij zijn in de eeuwigheid? Het zal één van beide zijn: een eeuwig wel of een eeuwig weê. Eeuwig buiten of eeuwig binnen! Zalig, die deel krijgen aan de "eerste opstanding"; die door de kracht van Christus' opstanding tot een nieuw leven worden opgewekt uit de doodstaat; die door het ontdekkend en ontgrondend werk van de Heilige Geest leren bij de aanvang of bij de voortgang van het leven der genade: "Want het leven is mij Christus en het sterven is mij gewin". (Filipp. 1:21).

Elb.

v.L.

UIT HET GEESTELIJK LEVEN

2

We vervolgen met de brief van A.B.

„En toen ik mezelf onder het recht Gods schuldig kende en daaronder boog, toen mij een Middelaar geopenbaard werd en het oog op de beminlijkheid, gepastheid en dierbaarheid van Jezus kreeg te slaan en Hem begeerde als de mijne, was het gedurig de tussenkomende zonde, die mij uit mijn aangename gestalte wierp en mij ongelukkiger maakte dan ooit en dan haatte ik de zonde en beweende ik ze met hete tranen, omdat ik zondigde tegen zulk een goedertieren God. Maar daarna werd ik dieper ingeleid met de woorden: 't is niet alleen dit kwaad, dat roept om straf; neen, 'k ben in ongerechtigheid geboren; mijn zonde maakt mij 't voorwerp van Uw toren reeds van het uur van mijn ontvang'nis af. Toen zag ik, hoe ik van nature onder de vloek lag, met een vloek vervloekt. Toen had niet Adam alleen gezondigd en was ik ongelukkig om Adams zonde, neen, toen zag ik, ik had gezondigd, in Adam zo alsof ik zelf recht uit de handen van mijn Maker voortgekomen was, alsof ik toen zelf mijn eigen hand aan de verboden vrucht geslagen had in het Paradijs en alsof ik zelf mijn mond daar gebruikt had om de verboden vrucht te eten.

En op dat eten was het vonnis gevolgd, persoonlijk tot mij: ten dage als ge daarvan eet zult ge de dood sterven. Ik had gegeten en was gestorven. En daar lag ik nu, dood door de misdaden en de zonden. Zolang er nog leven was, was er nog hoop, maar nu lag al mijn hoop afgesneden door de rechtvaardige uitvoering van Gods heilig recht en dat heilig recht had ik lief met mijn ganse hart. Nu vraagt gij wellicht, waar bleven nu uw 12-jarige ervaringen, n.l. de ontdekking, het spreken van God tot uw ziel, de zachte woorden waarmee de Heere u menigmaal had verkwikt, de woorden en beloften, waarop gij reeds veel hoop had geschept en waaronder gij u reeds zalig had gevoeld en uw liefdesuitgangen tot de Heere Jezus en zo al méer?

Lieve vriend, al hetgeen er in die afgelopen 12 jaren gebeurd was stond mij zo helder voor de geest, alsof het diezelfde dag nog was gebeurd, maar in plaats dat ik er hoop uit schepte tot behoudenis, stond al die arbeid van Gods liefde, al die lieflijke voorkomingen van Gods zijde als even zo vele getuigen der veroordeling tegenover mij, met die woorden: zie, Ik kom nu al zo vele jaren, zoekende vrucht, maar vind die niet.

Ik stond dus in mijn ganse naaktheid, uitgeschud voor het aangezicht van mijn rechtvaardige Rechter en moest zwijgen. Alleen, ik beaamde met mijn ganse hart het vonnis:

houw hem uit, waartoe beslaat hij onnutte-lijk de aarde. (Maar dat woord sprak mijn Rechter niet.) Gij ziet, alles waar ik mij vroeger mee vermaakt en geleid had en wat mij hoop en verwachting had geschonken werd niet alleen onder mijn voet weggeslagen, maar bovendien, het hielp mij rechtvaardig verdoemen, want het was alles arbeid van Gods liefde en goedertierenheid geweest, maar al die mest om de boom had nooit één levende spruit uit de boom kunnen halen, omdat de boom vervloekt was: ten dage als ge daarvan eet zult ge de dood sterven. Dit was de waarheid Gods en dat kon al die arbeid van Gods goedertierenheid niet ongedaan maken, n.l. buiten Christus. De gerechtigheid sprak: de ziel die zondigt zal sterven, en daarom kan al het pleiten van de vrede mij geen behoudenis meer aanbrengen. Waarom niet? Ik had gezondigd en ik was gestorven. Zo was dan alle hoop uitgeblust en de laatste zucht tot zelfbehoud weggenomen en de laatste levensdraad van mijn eigen leven afgesneden.

Daar hield alle protest tegen mijn Maker op. Daar was de pen om requesten te schrijven uit de hand gelegd. Daar nam mijn ziel een welgevallen in de straf mijner ongerechtigheden en daarop werd mij ontsloten Gen.6:6. Daar zag mijn Maker op mij neder. En zie, al het gedichtsel mijns harten was ten allen dage enkel boosheid en het berouwde de Heere dat Hij de mens gemaakt had en het smartte Hem aan Zijn hart.

En toen, lieve vriend - ik hoop dat gij mij verstaat - toen heb ik tranen gestort en geweend, die ik nooit gekend had. Ik weende toen met mijn ganse ziel, niet omdat ik ongelukkig was, niet omdat ik voor eeuwig onherroepelijk verloren lag, niet omdat er voor mij geen hoop meer was en geen zaligheid, maar omdat God Zijn schepsel kwijt was, omdat God dat heerlijk maaksel, dat pronkjuweel Zijner schepping, de mens naar Zijn beeld geschapen, door wie Hij eeuwig lof en eer en aanbidding had willen ontvangen, met wie Hij Zich eeuwig had willen vermaken, en op wie Zijn oog met Goddelijke wellust gerust had, toen Hij Zich verblijdde in Zijn werken, Ps 104:31 en Gen. 2:1-3, omdat, zeg ik, God dat heerlijk pronkstuk daar zag liggen onherstelbaar verloren.

O, mag ik het eens even zo uitdrukken, ik had Gods werk, Gods heerlijk werk verbroken (in mijn val) en mijn God stond er bij te wenen, met diepe Goddelijke smart van Zijn hart, Gen. 6:6."

In het volgende nummer hopen we het laatste gedeelte van de brief op te nemen.

B.

REFORMATORISCHE BIJBELSCHOOL TE ZEIST

2

In het volgende nummer van Doorgeven staat een meditatie van een predikant. Die handelt over Markus 10:25. Er staat boven: Radicaal evangelie. Om enig idee te geven van de wijze, waarop deze prediker schrijft, nemen we iets over:

"Waar liggen in ons leven de prioriteiten? Zou het ook voor ons niet nodig kunnen zijn, dat Jezus ons hardhandig aanpakt en het ons laat zien dat het ook vandaag nog een kei harde waarheid is van die kameel en dat oog van een naald, van die rijke en dat Koninkrijk Gods? Wie Jezus wil volgen, zal een radicale keus moeten doen. Het is onmogelijk Hem onder voorbehoud te volgen.

De discipelen hebben het goed aan gevoeld, dat het hier niet alleen om geld ging. Zelf behoorden zij nu niet bepaald tot de bezittende klasse, en in dit opzicht hadden ze deze woorden wel wat naast zich neer kunnen leggen. Maar toch waren ze eerst verbaasd over deze radicale woorden van hun Meester en later zelfs verslagen, want: "wie kan dan behouden worden?". Ze hadden goed begrepen, dat vastzitten aan deze wereld en haar schatten levensgevaarlijk is.

Wie radicaal zich overgeeft aan Jezus, die zal iets van de ware rijkdom mogen laten zien, iets van het Koninkrijk van die Heer, Die arm werd om ons rijk te maken. Dat brengt radicale christenen mee in een wereld van halfheid, van huichelachtigheid, van slapheid en van slavernij."

Hier staat op de voorgrond wat de mens moet doen en is er geen plaats voor het werk des Heeren in het hart om te komen tot het prijsgeven van alles en het volgen van Jezus. Tenslotte willen we uit een interview met een docent van de school iets overnemen. "Hoe ziet U de verschillen tussen de reformatorische Kerken dan? Kunt U daarbij iets zeggen over levensheiliging en bevinding? Ja, tussen de reformatorische Kerken - of moet ik zeggen: kerkgenootschappen? - heb- heb we natuurlijk, behalve met kerkelijke uitspraken en vonnissen die nog altijd rondspoken, te maken met dezelfde problemen als ik eerder noemde t.a.v. "evangelischen" en "pinkstergroepen".

Het valt mij n.l. voortdurend op, dat evenals bij "evangelischen" en "pinksternissen" ook in diverse reformatorische groeperingen een zo zwaar accent valt op de "bevinding" of "ervaring". En dan nog in een zeer speciale zin, n.l. dat van "wedergeboren" zijn "onfeilbaar tot zaligheid bestemd zijn". Zij het dat ook bij "evangelischen" en "pinksternissen" het vaak gaat over het wel hebben van die bevinding, bij die reformatorischen juist over het niet-hebben of chronisch twijfelen op dit punt.

Me dunkt dat de allesbeheersende vraag hier is: zijn we dan niet bezig met een verkeerde zekerheid? Wordt bevinding/ervaring dan niet een instantie om geloof tot zekerheid te maken? Gelóven, - dat is immers iets fantastisch! Je komt daartoe alleen door wat Góð doet in Christus en het geweldige getuigenis van zijn Geest dáárover. En door niets anders! Als de gegrepenheid door wat Christus voor de mens doet verwordt tot bespiegelen over wat een mens erváárt, - dan doen we toch eigenlijk alsof het geloof niet is uit het gehoor van het Woord van Christus ?!

Wat denkt U van de levensheiliging in dit verband?

Dat het bijna altijd het stiefkind is geweest, niet van de Reformatie, maar van de gereformeerden. En alle leer zonder leven wordt een vloek. De Here heeft gezegd: opdat ze uw goede werken mogen zien. Petrus tot de lijdende gemeente: idem dito.

Kijk eens: als God iemand zijn zonden vergeeft en hem aanneemt, dan neemt Hij die hele mens, met werk, relaties, plaats op de wereld, om nieuw te maken van dááruit. Ik denk dat wij vaak mensen Gods willen zijn die op de oude voet voortgaan. En juist dan missen we de boot tegenover de wereld. Want die kijkt naar je dáden, -en dat mág ze! Voor de toekomst alleen maar dit: er is en komt een nieuwe moraal over alles: mijn en dijn, omgaan met de schepping, staat en sa-

menleving, oorlog-vrede-geweld, rijk-arm, overheid-gezag, liefde en sexualiteit. Christenen hebben daartegenover geen behoefte aan een oude moraal. Maar aan een geest van leven, waarbij we gemotiveerd zijn door de verrassing over Gods genade! En dáárvoor gericht naar Zijn geboden! Dat is levend en bij de tijd. En daarbij moet je dan maar niet wachten tot alle anderen het ook zo proberen, maar het betrachten op je eigen kleine plekje. We gelóven toch dat het koninkrijk der hemelen niet is georganiseerd als een beweging van de aarde, maar werkt als een zuurdeeg?

Wat verwacht U van de Bijbelschool, ook in dit verband?

Dat we wel eens op wonderen mogen hopen, en erom vragen! De school is gericht op een immens doel: de dienst aan en de vereniging van de Kerk, en tegelijk het getuigenis tegenover de wereld. Zowel het één als het ander lijkt onmogelijk. Maar ik had het straks al over de durf van Joël 2. Wie zegt: onmogelijk, vergeet dat het over het koninkrijk van die God gaat."

Tot zover dit interview, waaruit ook een bepaalde instelling blijkt. We willen graag aannemen, dat op deze Bijbelschool jonge mensen kunnen worden gevormd, die verstaan en voor ogen houden, wat nooit mag worden vergeten, namelijk de noodzakelijkheid van Gods werk bij aanvang en bij voortgang in het hart en leven van de zondaar. Maar we zien hier toch een groot gevaar. Zo gemakkelijk gaat de geest die we hier gesignaleerd hebben heersen en komen er werkers in Gods koninkrijk die zelf niet verstaan, wat de Heere Jezus tot Nicodemus sprak ten aanzien van de noodzakelijkheid van de wedergeboorte.

Hierbij willen we het laten. De bedoeling was niet om een oordeel te vellen over deze Bijbelschool. Daarvoor hebben we te weinig gegevens ter beschikking om dat te doen. Maar deze artikelen zijn te zien als een waarschuwing voor ouders, wanneer hun kinderen het onderwijs aan deze school willen volgen en ook voor kerkeraden, wanneer ze er mogelijk over zouden denken om een afgestudeerde van deze school in te schakelen voor de jeugd.

B.

VOOR DE JEUGD

Beste Jongelui!

"Ds., waar gaat u nu weer over schrijven?" Zo is mij al van verschillende kanten gevraagd. Ik ben er zelf nog niet klaar mee, dus wacht het nog maar even af. Mogelijk komt er wel weer een of ander onderwerp uit de bus.

Wat ik nu ga schrijven is meer iets in het algemeen. Dat kan natuurlijk ook z'n betekenis hebben.

Ons blad is geen dagblad. Een dergelijk blad houdt ons op de hoogte met het "nieuws van de dag". Ja het is tegenwoordig zo erg, dat men vandaag het nieuws van morgen al weten wil. Dat kan natuurlijk niet, maar jullie zullen wel begrijpen wat ik bedoel. Men mag beslist niet achterlopen. Het is ook een feit dat nieuws ontzaggelijk gauw oud is. Als je spreekt over dingen die twee dagen geleden gebeurd zijn, dan hebben velen moeite om zich het gebeurde nog te herinneren. Het is door al de dingen, die steeds weer om de voorrang vragen, helemaal naar achteren gedrongen. Komt het in de herinnering weer boven, dan kan men niet zelden de opmer-

king vernemen: o, dat is al oud-nieuws! Alleen "het nieuws van de dag" is nog aktueel.

Daar ons blad maar eens in de veertien dagen verschijnt, kunnen we dus niet met dingen aankomen, die "al lang geleden" gebeurd zijn.

Toch wil ik het voor deze keer doen.

Over "lang geleden" gesproken, zo lang is het ook weer niet geleden, en dan denk ik in de eerste plaats aan de val van het kabinet Den Uil. Dat was een "sprekende" gebeurtenis. Want het had bijna de gehele vierjarige zittingsperiode volgemaakt, en nu is het in het "gezicht van haven gestrand", zoals het in menige krant vermeld stond. Ik noemde dit een "sprekende" gebeurtenis.

Dat is een gebeurtenis waar een sprake van uit gaat. En welke? zullen jullie mogelijk vragen. Nu men kon het wel zonder God. Zo is het kabinet, dat zulk een hoge dunk van zichzelf had, begonnen. En nu laat God zien, hoe ver men het brengt zonder Hem. Alle menselijke wijsheid bij elkaar was niet in staat om het gebroken kabinet te helen, op welke wijze dan ook. Het gevolg is, dat we aan de vooravond van nieuwe verkiezingen staan. Neen, het is niet mijn bedoeling om nu over politiek te gaan schrijven. Daar heb ik op zich zelf heel weinig verstand van. Ik ben geen politicus. Ik moet predikant zijn. Ik schrijf "ik moet", want ook als predikant kom ik veel te kort. Nietemin heb ik toch de plicht om jullie op je verantwoordelijkheid te wijzen. Velen zullen zich voor het eerst geroepen zien naar de stembus te gaan. Je komt dan alleen in een hokje te staan. Niemand ziet op wie je je stem uitbrengt, dan Eén, namelijk God. En op wie moet je dan je stem uitbrengen? Ik zou zeggen: doe het op de beste partij! En wat is dat dan voor een partij? Ik ben van mening dat dit altijd nog de Staatkundig Gereformeerde Partij is. Niet omdat de mensen, die deze Partij vormen, zulke "beste" mensen zijn. Ik ken ze natuurlijk allemaal niet. Doch als ze enige zelfkennis hebben, dan zullen zij zelf de laatste zijn, die zich "goed" noemen. Ik noemde bovengenoemde Partij "de beste", niet de "volmaakte". Want ook op deze Partij is natuurlijk de nodige kritiek te leveren. En dat is inmiddels dan ook al weer gebeurd, zelfs vanuit de kring van de Partij zelf. Dat is natuurlijk niet zo mooi. Ik weet niet of dat wel zo nodig was. Ik weet ook niet of het op deze wijze moest gebeuren. Ik weet wel, dat men acht moet geven op elkander. Ik geloof ook, dat het ontzaggelijk moeilijk is, om een Partij te zijn, die méér wil wezen dan alleen maar een "neen"-zeggende Partij. Want "nee" kun je natuurlijk altijd zeggen. Doch daar zijn de problemen, waar vandaag de dag niemand omheen kan, niet mee opgelost. Je kunt nu eenmaal niet op een afstand naast de wereld gaan staan. Wij staan er midden in. Dat geldt van de ouderen, maar ook niet minder van de jongeren. Ik wil hier vooral de nadruk laten vallen op de "jongeren". Want de ouderen kunnen zich nog min of meer met de gedachte troosten: Het zal onze tijd wel duren. Men kan inmiddels nog de nodige "ach en wee" uitroepingen laten weerklinken, maar daar zijn jonge mensen niet mee geholpen. Zij staan nog aan de ingang van het leven. Zij verkeren midden in de branding, en moeten er nog doorheen.

De S.G.P., ofschoon het geen volmaakte partij is, maar een Partij vol met zondige mensen, wil bij het zoeken naar verantwoorde

oplossingen van de zich voordoende problemen, altijd nog Schrift en Belijdenis laten spreken. En daarom geloof ik dat dit de Partij is, waarop een ieder, die ons land nog naar Schrift en Belijdenis geregeerd wil zien, zijn stem heeft uit te brengen. Stem daarom op 25 mei niet op "Van Agt", want dat is de Rooms Katholieke voorman van het C.D.A., doch breng je stem uit op "lijst 8". Geef daar goed acht op, opdat in de 2e kamer nog acht gegeven zal mogen worden aan het Woord van God. En dat de vertegenwoordigers het ook maar goed in acht zullen mogen nemen, wat hun roeping is. Dan geven de "verontrusten" daar ook weer acht op, en dan zal de rust weerkeren. Geef maar acht!

"Sprekende" gebeurtenissen! Daartoe behoorde de val van het kabinet - Den Uil. Doch ik geloof dat daar ook onder gerekend moet worden die "grootste vlieg-ramp aller tijden", te Tenerife. Hierbij kwamen ongeveer 600 mensen om het leven. Dat is toch wel een "sprekend" gebeuren. De omgekomenen waren geen kerkgangers, maar vakantiegangers. En nu behoeven wij niet te oordelen. Dat heeft God al lang gedaan. En Die oordeelt een rechtvaardig oordeel. Zij zijn niet omgekomen, omdat zij grotere zondaars waren dan wij zijn, maar wel omdat zij "zondaren" waren. Want "de ziel die zondigt die moet sterven". Doch wie gelooft dit nog? Wij zoeken altijd naar de 2e oorzaak van de dood en gaan aan de 1e voorbij. Dat dit "spreken Gods" door alle nabestaande en ook door ons eens zal mogen worden verstaan. Want anders gaan we zo weer over tot de orde van de dag.

Een niet minder "sprekende gebeurtenis" is dat datgene wat er enkele dagen daarna weer in de krant stond. Misschien is het jullie niet eens opgevallen. Het was ook zo ver weg. Wat is eigenlijk ver? Maar goed, het is gebeurd in Bangladesj. Door een Tornado - wervelstorm, kwamen 600 mensen om het leven; 1500 werden er gewond en 15000 werden er dakloos. Dat wil zeggen, dat er evenveel mensen tegelijk in de eeuwigheid zijn, aangekomen, als bij de verschrikkelijke vlieg-ramp. En wáár zullen zij zijn aangekomen? Want er zijn maar twee mogelijkheden, en geen drie. Verschillende vinden dat wel jammer, zoals ik laatst eens iemand eerlijk hoorde getuigen. Men zou het zo graag willen dat er drie mogelijkheden waren. Dan kon je hier op aarde zo tussen de kerk en de wereld dóór leven. Niet al te vroom en niet al te goddeloos, zoals in dit verband wel eens al te verkeerd wordt aangehaald. Doch dat gaat niet. De bijbel kent geen drie wegen, doch twee. Dat is een brede weg en een smalle weg. Op de eerste wandelen de meesten en die loopt uit op het eeuwige verderf. Op de tweede wandelen verreweg de minsten, hñ wordt door slechts weinigen gezocht, ofschoon deze uitloopt op het eeuwige leven. En op welke weg wandelen jullie, op welke weg wandel ik? Het is voor ieder een persoonlijke vraag, doch ernstig genoeg om hem heel ernstig aan jezelf te stellen. Want je kunt zó aan het einde van je levensweg zijn. Bovengenoemde "sprekende gebeurtenissen" getuigen er van. En als je in het uur van je dood op de brede weg wordt aangetroffen, dan is het voor eeuwig te laat. Als je daarom nog op die brede weg bent, zie er bij tijds af te komen, en zoek die smalle weg, terwijl het nog kan. Wat is dat voor een weg? vraagt mogelijk iemand. Dat is de weg, die tegenge-

steld is aan de brede. Op de brede dient men de duivel, de wereld en de zonde. Men heeft ze lief, en daarom heeft men van al die "zielmoordenaars" niet de minste last. Doch zodra men de duivel, de wereld en de zonde gaat haten, dan gaan ze je tot vijanden worden. En dan komt de vijandschap vanzelf wel tot openbaring. Hetzij in het openbaar, hetzij in het verborgen.

Op de smalle weg is geen ruimte voor het "vlees", dat van nature zondig is. Dat moet daar worden gekruisigd, om als een nieuw mens met lust de geboden des Heeren te betrachten. Dat gaat met vallen en opstaan gepaard. Want men is dáár tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed. Doch diegenen die het niet in de eerste plaats om de hemel te doen is, maar om God, die krijgen op die smalle weg God aan hun kant. En dat is alles. Want zo God voor ons is, wie zal dan tegen zijn. Ik hoop daarom dat jullie allemaal de "goede keuze" zullen mogen doen.

Als je dit leest, zijn de Paasdagen al weer achter de rug. Misschien heb je belijdenis gedaan, misschien moet je het nog doen. Dat het voor een ieder dan maar een goede keuze zal mogen zijn. Van een goede keus krijg je nooit berouw. Van de verkeerde keus krijg je altijd berouw. Dat is in het natuurlijke al zo, dat is geestelijk ook zo!

Dus jonge mensen, geef ook hierop acht, ja, geef hierop vóór alle dingen acht. En als je daarop acht geeft en tot de goede keuze komt, waartoe je geroepen bent, dan zul je niet jezelf prijzen, omdat je zulk een goede keuze gedaan hebt, maar dan zul je de Heere prijzen, omdat Hij voor jou "gekozen" heeft.

"Sprekende gebeurtenissen"

Ik heb er een paar genoemd. Daar zouden er natuurlijk nog veel meer te noemen zijn. Want ze hebben "dagelijks" plaats.

Het is echt niet zo, dat God niet meer spreekt, zoals dat van bepaalde zijde wel eens opgemerkt wordt. Want al bedoelt men het niet zo - men zou dan toch nog heel gemakkelijk er toe kunnen komen om God de schuld te geven, dat het geestelijk zo donker is. Of zie ik dat soms verkeerd? Ach, het is ook zó donker!

Toch geloof ik niet dat ik het nu verkeerd zie. Want het is als in de dagen van Manasse. Toen was het ook donker, zéér donker! En de Heere „sprak wel!” tot Manasse. Doch er was geen stem en geen opmerken. Het lag er niet aan dat de Heere toen niet sprak, doch dat men toen niet luisterde, men liet God maar praten.

Zou dat ook niet de oorzaak zijn van de donkerheid van deze tijd? God spreekt wel. Hij spreekt door Zijn Woord, maar ook door alles wat er in de grote wereld rondom ons gebeurt, en in de kleine wereld van ons eigen leven.

De vraag is: Geven wij er acht op?

Wij kunnen nooit God de schuld geven, op welke wijze ook. Ze ligt altijd bij ons. Gelukkig zijn diegenen, die de schuld altijd bij zichzelf leren zoeken. Zij mogen het ook leren dat er bij de Heere vergeving is, opdat Hij gevreesd wordt.

Lieve vrienden, als jullie dit lezen vóór de ontmoetingsdag op 16 april te Sliedrecht, tot ziens dan!

Als jullie het lezen ná de ontmoetingsdag, dan hoop ik dat je er een onvergetelijke herinnering aan hebt overgehouden.

Wij hopen dan elkander D.V. in ons blad

weer te ontmoeten. Wie weet waar we het dan over zullen hebben?

Ik hoop in elk geval, dat het jullie interesseren zal.

Jullie aller vriend Ds. H.C.v.d. Ent.

BOEKBESPREKING

REFORMATIE STEMMEN nr. 14

Vereniging Gisbertus Voetius, 's-Gravenpolder

Deze aflevering is een her-uitgave van A. Hellenbroek Godlyke Waarheden in rijm gebracht door Daniël van Wyngaarden, schoolhouder, koster en voorzanger in de Willemstad, aanvankelijk voor rekening van de auteur te Rotterdam bij J. van Baalen uitgegeven in 1798.

De dichter vond zich blijkens een voorbericht aan „beminde Christenen, waarde landgenoten” opgewekt, om ook eens eene proef te geven of men het van ouds geachte Leerboekje van Hellenbroek ook niet in dien zelfden smaak het licht kon doen zien, en door deezee, de leerzame Jeugd te doen aanzetten om op eene gemakkelijken trant de daar in voorkomende Leerstukken te doen bevatten.

Het boekje wordt in zijn nieuwe uitgave op voordelige wijze beschikbaar gesteld voor catechisanten e.a. Men wende zich daarvoor tot de uitgeefster.

B:

HOTEL

DREYEROORD -
OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

„Er wordt veel in ons dorp gesproken over de sensationele werking bij vele patiënten”.

Mw. d. H. te H.I.A.

Tegen praktisch iedere kwaal leveren wij

GENEES-
KRACHTIGE
KRUIDEN

Maandkuur f 10,95
(verz. inkl. inbegrepen)

Drogisterij
SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 32 46 06

BESTEL NU :

SCHOONMAAK-
ARTIKELEN

die milieu vriendelijk zijn.

Mw. M. v. OYEN
Tel. 078 - 21153

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

Zoekt U alleen

Kom dan bij boekhandel Kool zoeken

Dus niet langer gezocht,

Daar al uw boeken gekocht.

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw

- ★ Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

Boekhandel - Uitgeverij G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978, - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

Als U toch in Sliedrecht komt a.s. zaterdag op de Ontmoetingsdag, loop even bij ons binnen.

Wij hebben KLEDING, niet voor iedereen, maar wel voor U.

KLEIN'S KLEDING

voor Moeder en Dochter

Winkelcentrum

Kerkbuurt 29

Sliedrecht

De koffie staat klaar.

Te huur in DRIEBERGEN

ZOMERHUISJE en nieuwe
ZOMERBUNGALOW

beide voor 4 à 5 personen.

Voor permanente bewoning aangeboden

KAMER(S) met voll. verzorging, voor
bejaard echtpaar, huiselijke sfeer,
geen T.V.

Telefoon 03438 - 2466

Mbumba-zending te Utrecht

De 14e Zendingsdag van de Ned. Stichting Mbumba-zending wordt D.V. gehouden op:

ZATERDAG 30 APRIL 1977

(Koninginnedag) in de Irenehal, van
de Kon. Ned. Jaarbeurs, Croeselaan,
Utrecht. Tel. 030-914914, toestel 370.

Aanvang: 10 uur precies.

Sprekers :

Ds. C. Smits van Giessendam (1e
voorzitter); opening.

Ds. Donald A. Ross, Schots Zendings-
predikant te Bulawayo (Rhodesië).

Ds. J. van Prooyen van Rhenen.

Pauze: 12 - 13.30 uur.

Ds. S. de Jong van Ouddorp, Z.-H.

De heer L. M. P. Scholten van
Krimpen aan den IJssel.

Ds. W. Kamp van Grafhorst.

Ds. F. Mallan van Rhenen (2e voor-
zitter), slotwoord.

De Irenehal is in de nabijheid van het Centraal Station te Utrecht (minder dan 10 min. lopen). De Ned. Stichting Mbumba-zending steunt het medische en geestelijke zendingswerk van de Vrije Presb. Kerk van Schotland hetwelk reeds meer dan 70 jaar in Rhodesië wordt verricht. Thans zijn er 4 zendingsposten met ca. 35 voorposten, met ziekenhuis, klinieken, kerken en scholen.

Ondersteuning is thans meer dan ooit gewenst. Penningmeester Mbumazending Putten, Giro: 1.61.85.70. Vraag toezending Mbumba-maandblad aan: secretaris Mbumba-zending, postbus 649, Hilversum.

Zendingsbusjes aanvragen bij: de Heer H. J. Veene-
ma, Laarderweg 241, Bussum. Telef. 02159 - 15115.

Voor bijbels, boeken en
muziek
Is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste
uitgaven

LINDENBERG'S
BOEKHANDEL

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd:
antwoordnummer
77).

„REPOS AILLEURS”
DRIEBERGEN

U zoekt wat rust?

U wilt blijken na
ziekte?

U bent de eenzaam-
heid moe?

Kom dan eens enige we-
ken naar Driebergen.

Elgen, kerkelijke sfeer -
Prima maaltijden - Geen

tv.- vlak bij de bossen

Buntlaan 54

Telefoon 03438 - 2466